

MATTEO STRUKUL

DOCHTER VAN
De Medici

DEEL 3 VAN DE *DE MEDICI*-SERIE

ISBN 978-90-225-8329-6
ISBN 978-94-023-1105-1 (e-book)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *I Medici. Una regina al potere*
Vertaling: Hans E. van Riemsdijk
Omslagontwerp: Wil Immink Design
Omslagbeeld: iStock
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2017 Newton Compton Editori s.r.l., Rome
© 2018 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Published in agreement with the author, c/o Baror International, Inc., Armonk,
New York, USA

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk,
fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

Voor Silvia

JUNI 1525

PROLOOG

De Santa Maria del Fiore torende bijna dreigend boven de stad uit en leek de hemel te tarten. Catharina dribbelde naar de schitterende kathedraal van Florence. Even vreesde haar tante dat het meisje het kolossale gebouw een beetje griezelig zou vinden, maar dat was helemaal niet het geval. Het zesjarige kind sloeg haar grote kijkers op naar de enorme roodbruine koepel alsof ze de afmetingen ervan wilde schatten.

‘Hoe hoog is de koepel, tante?’ vroeg ze terwijl ze gefascineerd bleef kijken naar het meesterwerk van Filippo Brunelleschi.

Met een blik op het meisje zei Clarice: ‘Vanaf de grond tot aan de lantaarn, dus helemaal bovenaan, is de koepel meer dan tweehonderd el hoog. Precies honderd keer groter dan jij.’

Catharina sperde haar ogen open. ‘Jeetje, zo hoog?’ Haar tante knikte.

De zon straalde aan de hemel. De kathedraal leek haar stralen te vangen en haar glorie extra luister bij te zetten door zich te hullen in een nevel van goudpoeder.

Catharina was nog niet klaar. Heerlijk vond ze het om vragen te stellen. Dat ging haar vlot af. Vragen beantwoorden was een heel ander verhaal, dacht ze. Maar zij was een kind en kende nog geen antwoorden. Of dat dachten de volwassenen tenminste. En daarvan maakte Catharina gretig gebruik: ze stelde de ene na de andere vraag die in haar opkwam.

‘En wie heeft hem gebouwd?’ vroeg ze.

‘Een groot kunstenaar.’

‘Hoe heet hij?’

‘Filippo Brunelleschi. De knapste en bijzonderste architect die de geschiedenis kent. Hoewel, architect... Eigenlijk was hij goudsmid. En toch was hij degene die het probleem van de koepel oploste.’

‘Wat bedoel je?’ Catharina giechelde even. Alweer een vraag. Wat een leuk spelletje was dit.

‘Wel, de kathedraal heeft het meer dan honderd jaar zonder koepel moeten stellen. In zekere zin was de kerk al die tijd niet overdekt...’

‘En wat gebeurde er toen?’ Het meisje begon het verhaal nu wel reuze spannend te vinden en gunde haar tante amper de tijd om te antwoorden.

‘Het kerkbestuur – de Opera del Duomo – dat tot taak had te kiezen uit verschillende voorstellen voor de overkapping van de dom besloot uiteindelijk in zee te gaan met twee schitterende ontwerpen. Het ene was van de hand van Lorenzo Ghiberti en het andere kwam van Filippo Brunelleschi. Het eerste plan had de steun van de familie Strozzi; het tweede werd bepleit door de Medici, de familie waartoe ik behoor.’

‘Ikke ook toch?’ vroeg Catharina. Dat wist ze drommels goed maar ze wilde het gewoon nog eens bevestigd horen.

Haar tante knikte. ‘Reken maar, jij ook!’

‘Toe, vertel hoe het afliep...’

‘Wel, Ghiberti en Brunelleschi wonnen dus allebei. En daarop besloot het kerkbestuur beide mannen te belasten met de leiding van de koepelconstructie. Maar het was Filippo die de knapste en meest revolutionaire ideeën had.’

‘En wat gebeurde er toen?’ popelde Catharina.

‘Na een paar jaar waarin Lorenzo en Filippo zij aan zij werkten, maar waarin Brunelleschi bijna alle oplossingen bedacht om een koepel te doen verrijzen met een overspanning van meer dan honderd el, besloot de grote goudsmid, die ook een beetje gek was, op een dag thuis te blijven omdat hij zich niet lekker voelde.’

‘En was dat waar?’

‘Wat?’

‘Dat hij ziek was?’

Clarice barstte in lachen uit. ‘Wat ben je toch een bijdehandje!’

‘Vind je?’ vroeg Catharina, terwijl ze een wenkbrauw optrok waardoor ze zo’n ondeugend smoeltje kreeg dat haar tante nog harder moest lachen.

‘Ja.’

‘Nou, was het waar?’ De kleine liet niet los.

‘Natuurlijk niet. Zoals je vast al hebt begrepen was het Filippo erom te doen aan te tonen dat Lorenzo niet tegen die taak was opgewassen. Hij vertoonde zich niet op de bouwplaats totdat een paar vertegenwoordigers van de Opera del Duomo bij hem thuis op bezoek gingen omdat de werkzaamheden niet meer volgens plan verliepen. Toen de voornaamste families van de stad hem met klem vroegen terug te komen, stelde hij als voorwaarde dat hij voortaan als enige de leiding van het bouwproject zou hebben.’

‘En kreeg hij dat gedaan?’

‘Wat denk je?’

Catharina twijfelde geen moment: ‘Natuurlijk. Want hij was gekozen door de Medici.’

De mond van Clarice viel open. ‘Jij hebt je lesje goed geleerd, zeg!’ zei ze verbluft.

‘Allemaal van jou geleerd, tante!’

‘Meen je dat nu?’

‘Ja hoor, reken maar.’

‘Hm, als jij het zegt. Zeg, nu je weet hoe het allemaal is gegaan met de bouw van de koepel, wat zou je ervan zeggen om weer naar huis te gaan? Vergis ik me of heb je nog huiswerk voor Latijn?’

‘Pfff!’

‘Kom op. Hoe kun je nu een echte Medici worden zonder te studeren?’

‘Goed dan,’ zei de kleine, terwijl ze haar handjes opstak en het gebaar nadeed dat ze haar oom vaak had zien maken wanneer die in een gesprek met tante Clarice besefte geen schijn van kans te hebben de discussie te winnen. ‘Maar kunnen we nog héél eventjes naar de koepel blijven kijken?’

‘Vooruit dan maar,’ antwoordde haar tante terwijl ze het meisje over haar bol aaide.

Vervolgens sloeg ook zij haar blik op om voor de zoveelste keer in de ban te raken van de enorme koepel van de Santa Maria del Fiore.

Die was werkelijk beeldschoon.

AUGUSTUS 1536

1

DE DAUPHIN

Hij had gebruld totdat zijn keel ervan brandde.

Beide handen had hij voor zijn borst geslagen terwijl een diepe en heftige pijn hem verscheurde: vloeibaar vuur verschroeide zijn binneste. De kelk kristalhelder water had hij laten vallen. In vele scherven was die uiteengespat.

Nu waren de ogen van Frans als van glas. Zijn hoofd leunde scheef op één schouder. De bleke handen hingen langs de armsteunen van zijn leunstoel, de vingers wit en koud. Zijn gezicht was als een ijskoud masker. Mooi was het nog wel, maar de trekken vertoonden al een verstar-ring waarvoor maar één naam bestaat.

Antwoorden op de geschrokken stemmen die hem riepen kon hij niet.

Hij was dood.

Er werd op de deur van zijn kamer gebonsd. Een groepje soldaten probeerde die te forceren. Dof klonken de dreunen door. Onder de zoveelste schouderstoot begaf de deur het eindelijk.

Raymond de Polignac, kapitein van de tweede compagnie der piekeniers van Frankrijk, haastte zich de kamer van de dauphin binnen, gevolgd door enkele manschappen en een paar kameniersters. Toen hij Frans ineengezakt in zijn leunstoel zag zitten en besepte dat hij niet meer leefde, liet Polignac ontzet zijn breedgerande hoed met de grote witte veer vallen.

‘Hoogheid...’ fluisterde hij met gebroken stem.

Een van de kameniersters slaakte een gil. Raymond gebaarde naar een piekenier dat hij de twee vrouwen uit de kamer van de kroonprins moest verwijderen.

Raymond keek naar de eenvoudige, met blauw fluweel beklede fauteuil en dacht aan de koning die nu zijn lievelingszoon was verloren. Hoofdschuddend liep hij naar de kroonprins en sloot zacht diens ogen. Vervolgens raapte hij zijn hoed op en hield hem voor zijn borst.

Hij zuchtte.

Door de halfopen brokaten gordijnen scheen het zonlicht in gouden stralen naar binnen. De lucht in de kamer begon zich al te vullen met de adem des doods.

De oorlog had hen inmiddels bereikt. Karel v van Habsburg was met zijn troepen de Provence binnengevallen en opgerukt tot Tournon-sur-Rhône. Maar de klamme, door muggen en zweet beheerste zomer had de soldaten verzwakt en hen futloos en ziek gemaakt. De keizer overwoog terug te keren naar Savoye. En dat niet alleen. Koning Frans van Frankrijk had de strategie van de verschroeide aarde toegepast op zijn eigen rijk. De akkers en velden hadden letterlijk gebrand en de waterputten waren vergiftigd. Overal had de bevolking het platteland verlaten en nergens groeide nog iets. De aarde was vermoord door de eigen vorst, met als enige doel het leger van de keizer van Oostenrijk en Spanje te verwelkomen met de dood.

Tegen de wachters in de kamer zei Raymond: ‘Geef me een paar ogenblikken om de koning te schrijven. Jullie zorgen er straks voor dat mijn brief in de handen van Zijne Majesteit zelf belandt. Op dit ogenblik bevindt hij zich in Lyon. Ik zal de koning uitleggen wat er is gebeurd. In de tussentijd roepen jullie artsen en chirurgijns die ik zal ondervragen om de precieze doodsoorzaak te achterhalen. Tot nader order mag niemand weten wat er is gebeurd. Duistere dagen wachten Frankrijk.’

Meteen voegde monsieur de Polignac de daad bij het woord. Hij ging aan de schrijftafel van de dauphin zitten en pende enkele regels neer in een mooi regelmatig handschrift. Na het schrijven in een envelop te hebben geschoven liet hij met behulp van een kaarsvlam wat gesmolten lak op de brief druppelen en drukte daar zijn zegel in.

Terwijl zijn piekeniers het vertrek verlieten en een van hen zich naar de stallen begaf om een koerier spoorwegs naar Lyon te sturen, stond Polignac naar de dode kijken.

Hij had zijn hand tegen het gezicht van de dauphin gehouden en vervolgens uit piëteit jegens de overledene diens ogen gesloten, maar tot de komst van de dokters zou hij zelfs geen haartje verplaatsen. De kamer moest volledig onaangeroerd blijven, precies zoals hij alles had aangetroffen.

Hij had geen idee van het hoe en waarom van deze tragedie. Alles op alles zou hij zetten om de precieze oorzaken te achterhalen.

Roerloos bleef hij midden in de kamer staan. Zijn gedachten gingen kopje-onder in een stortvloed van vragen zonder antwoord: was het een natuurlijke dood geweest? En zo nee, wie zou de dauphin dan hebben willen vermoorden? Met welk doel? Welbeschouwd waren er scenario's te over.

Hij zuchtte en trok zijn fluwelen wambuis recht terwijl de opkomende zon schitterde op het gevest van het zwaard aan zijn riem. Hij zette een paar stappen; het geluid van zijn hakken leek de wachttijd in stukjes te delen. Hij trok zijn linkerhandschoen uit en sloeg er gedachteloos mee in de palm van zijn hand. Zo ijsbeerde hij wat rond totdat monsieur Guillaume Maubert, de lijfarts van de dauphin, zijn opwachting maakte in de kamer.

Polignac keek de man aan met oprechte verslagenheid. Zijn fraaie lichte ogen weerspiegelden alle droefenis om wat er was gebeurd.

Met zijn rechterwijsvinger streek de officier zijn dunne snor glad en nieuwsgierig monsterde hij het gedrongen mannetje dat zo olijk keek. Die schalkse blik veranderde meteen toen de arts begreep wat er was gebeurd. Zijn paarse wangen, het warrige haar en de kleine, levendige ogen zouden zelfs de meest oplettende waarnemer bedotten en doen geloven dat de kleine man niet was opgewassen tegen zijn taak, maar Polignac ging nooit alleen af op het uiterlijk en wist dat er achter die eenvoudige verschijning een briljante geest schuilging.

‘Monsieur Maubert,’ zei hij, ‘ik zal geen tijd verdoen met praatjes en gespeculeer. Ik dank u voor uw snelle komst. De omstandigheden die ons elkaars pad doen kruisen zijn uitermate droevig. Ik vraag u alle tijd te nemen die nodig is om de oorzaken van de dood van de dauphin met zekerheid vast te stellen.’